

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petina enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 24

Sreda, 27. marca 1935

Leto X

Koliko pomena v državi — toliko pravic

Zakoni, ki zahtevajo od državljanov žrtve, bodisi materialne ali fizične, se s silo izvršujejo. Če bi se določilo, da morajo državljani opravljati kuluk ali pa prepuščalo vsakomur, da se prostovoljno javi za brezplačno delo — kaj mislite: koliko bi se jih javilo? Ali ne dokazuje boj za plačevanje davka strah pred izgubo imetja in se mora izterjavati del dohodkov od državljanov za državne in samoupravne korporacije? Minister financ mora imeti velik aparat davkarjev, carinikov, stražnikov in kontrolorjev, če hoče, da izterja davke in carine, in ta aparat mora imeti moč in pravico, da prisili plačilo. Če bi bilo dovoljeno pridelovalcu tobaka, da na svojo častno besedo odda pridelani tobak državnim skladiščem; če bi bilo prosto kadilcu, da na svojo častno besedo ne kupuje tobaka od pridelovalca po 18 dinarjev, marveč od ministra financ po 1000 dinarjev kilogram — ali bi se mogel izvajati monopol, in ali bi minister financ mogel zaslužiti za državo okoli osemsto milijonov dinarjev na leto?

Državljan, najsi je bogat ali siromašen, čuva svojo imovino, ker je od nje odvisno njegovo blagostanje. Malo je stvari, za katere daje in plačuje prostovoljno. Za drugo plača rad samo takrat, ko ve, da drugače ne more.

Prav tisto načelo velja za vso takozvano socialno zakonodajo.

To zakonodajo v celoti smatrajo lastniki kapitala za svoje finančno breme, ki jim odjemlje njih zasluge. Kapitalisti ne nasprotujejo, da bi delavci imeli zaščito, bili zdravi in sposobni za delo, zadovoljni in srečni v življenju. Slajše in prijetnejše bi bilo tudi za kapitalizem v življenju, če bi imel namesto upornih, nezadovoljnih, lačnih, bolnih delavcev in delavk mirne in zadovoljne ljudi okoli sebe. Toda le, če bi ta sreča delavca mogla biti kako, da bi kapitalistov nič ne veljala, marveč padala z nebes.

Zakon določa, da mora biti delavnica svetla in zdrava. To pa velja denarja. Ceneje je postaviti lopo ali klet. Zdrava delavnica, to je finančno breme za kapitalista.

Zakon pravi: delovni čas je osem ur. To zmanjšuje zaslužek posamez-

nim kapitalistom. Zaslužil bi mnogo več, če ne bi bilo teh nesrečnih zakonov, ki se vmešavajo v njegovo obratovanje in mu branijo, da bi zadrževal delavce pri delu po šestnajst ur.

Zakon pravi: zaposlovati ne smeš otrok pod 14 leti in ne smeš imeti preveč vajencev, ki jih ne plačuješ, v sorazmerju s pomočniki, ki jih moraš plačevati. Zopet je tu kratenje zaslužka! Več bi ga bilo, če bi se delalo samo z vajenci ali ženami noč in dan.

Kaj je šele za kapitaliste socialno zavarovanje kakor davek? Gleda, da čim manje plača državi in občini, toda socialno zavarovanje mu je kost v grlu, ki je ne more pogoltniti.

Kakor pri drugih davčnih bremenih tako tudi tukaj — če hočete, da plača, mora biti prisiljeno. Ako hočete, da se zakon izvršuje, mora oni, ki je s tem poverjen, neprestano siliti, da se zakon izvršuje. Minister financ se dan za dnevom potom ogromnega aparata trudi, da se izvršujejo davčni zakoni. Toda za izvrševanje socialnih zakonov ni nobenega pravega prisilnega aparata.

Imamo, boste rekli, inspekcijo dela in imamo vršilce socialnega zavarovanja. Da, delavsko zavarovanje edino še nekako tako bolje od drugih socialnih zakonov vrši svoje naloge. Izvršujejo se samo zato, ker ima aparat, ki izterjava plačevanje prispevkov. Inspekcija dela pa, ki je določen organ za izvrševanje ostalih zakonov, pa je tako slaba, tako malo jih je, nesposobna — da ne more stvarno jamčiti za izvrševanje te zakonodaje.

Želimo, da se inspekcija znatno poveča. Želimo, da se tudi ostale oblasti v državi, predvsem politične, potrudijo, da se bodo socialni zakoni izvrševali. V ta namen so potrebni neprestani in vsakodnevni boji z delodajalci. Ti spori bi izzvali tisoče tožb od strani delodajalcev. Zabrani se nočno delo v pekarnah. Čim se prične kaznovanje kršiteljev nočnega počitka, se bodo jeli pritoževati peki.

Vse prihaja končno do tega-le: kdo ima več vpliva na vrhove državne oblasti, ki ukazujejo nižjim organom oblasti, kaj naj delajo. Čim

poslodavci pritisnejo na poslance in poslanci na ministre — organi oblasti ne mislijo na to, kako delodajalci gazijo socialne zakone.

Celotna socialna zakonodaja v državi velja samo toliko, kolikor ima delavski razred vpliva v državi. Zaman je vzklikati: zakon, zakon — vršite zakon! Kolikor moči, toliko tudi pravic, to pravilo velja za delavce kakor tudi za delodajalce. Če obstajajo velike in močne delavske organizacije, gospodarske, kulturne in politične, krepko delavski tisk, krepko delavsko zastopstvo v vseh zastopniških korporacijah, ter zlasti v narodni skupščini, kjer se za vse to bori, pritožuje in vrši pritisk — tedaj se ustvarja potreben organ, ki bo s silo priporil izvrševanje socialne zakonodaje.

Delavci in nameščenci! Ali hočete izvrševanje in napredek socialne zakonodaje? Ali hočete svobodno organizacije in neoviran boj za izboljšanje položaja? Ali hočete zaščititi svoje delovne sile, svojih mezd, svojega zdravja, življenje svojih otrok — no, tedaj se potrudite, da dvignete svoj pomen in vpliv v državi in na vrhove državne oblasti.

Za to je sedaj prilika ob volitvah v narodno skupščino. Ne opustite glasovanja! Vi bi s tem sami prepuščali besedo na volišču, besedo v državi svojim razrednim nasprotnikom. Delodajalci ne bodo opustili glasovanja, zato ker je javno. Delodajalci povsod vsiljujejo svoje kandidate. Učite se od svojih nasprotnikov!

Podprite sedaj socialiste, svoje razredne zastopnike! Agitirajte in glasujte povsod za svoje zastopnike! Ne zanemarijte v važnem usodnem trenutku svoje dolžnosti do sebe, do žene in do otrok! Ne izdajte svojega razreda! Ne prodajte in ne dajte sebi v škodo svojega glasu! Dajte ga sebi, svojim otrokom, svojemu razredu, dajte ga delavski socialistični listi!

(Prosto po dr. Ž. Topaloviču)

Ali res hočete iti po poti avstrijskih krščanskih socialcev?

Še nikdar ni nobena stvar tako razburila sedanjega krščansko-socialnega vodstva in njegove »Del. Pravice«, kakor nastop liste delovnega ljudstva za volitve 5. maja. Nobeni skupini, ki nastopa pri teh volitvah, ne nasprotuje, nam pa posveča skoro celo zadnjo številko. Za pomoč so si vzeli še »Gorenjca«, škofijski ordinariat in »Slovenca«. Iz vseh kalibrov, lahkih in težkih, bruhajo klevetniški ogenj na listo delovnega ljudstva, ki si medtem osvaja vas za vasjo, trg za trgom, okraj za ohrajem.

Vsa ta jeza, vsa ta demagogija in kopica laži nam samo izpričuje, da se tudi klerikalno vodstvo dobro zaveda, da bo naša lista zbrala okrog sebe delovno ljudstvo, ki noče več biti privešek kakršnikoli gospodi, pa naj si bo klerikalna ali fašistovska.

Mi bi radi imeli, da bi krščansko-socialne organizacije v celoti stopile v zvezo delovnega ljudstva in se v njej, če hočete, uveljavile tudi po svojih uradniških kandidatih — mi smo v tem oziru pripravljeni do skrajnih koncesij. Ali če vodstvo JSZ niti dobre volje noče pokazati, potem ostane pač samo to, da se zveza delovnega ljudstva uveljavi proti volji sedanjega krščansko-socialnega vodstva. Uredniki »Del. Pravice« se sprašujejo, kateri krščanski socialist nam je poslal pismo, ki smo ga nedavno objavili. Dragi uredniki, ne sprašujte se po tem, ker vam lahko vsak čas postrežemo ne le z imenom vaših posameznih pristašev, temveč celih vaših skupin, ki se pridružujejo zvezi delovnega ljudstva.

Uredniki »Pravice« hočejo dokazovati, da zveza delovnega ljudstva ni prava zveza. E, dragi, prav prava zveza je to, kot je še ni bilo. Sklicujete se na svoječasno zvezo delovnega ljudstva za občinske volitve v Ljubljani. Takrat so naše organizacije sklenile z vami sporazum; ko pa je bil ta sporazum sklenjen, ste se vi umaknili in postavili na svoje mesto prave klerikalce in s tem njim prepuščali svojo politiko. Kar vprašajte svojega tedanjega tovariša, ki danes sedi v uredništvu »Slovenca«, kakšen je bil tisti sporazum in kako ste se vi odpovedali samostojni delavski politiki v prid prestiža klerikalnega vodstva. Danes ne bomo več dopustili, da bi se zveza delovnega ljudstva izigravala v prid nedelavske in protidelavske skupine.

Še eno: avstrijski kršč. strokovničarji so tako kot vi odklanjali vsako sodelovanje z razredno-zavednim delavstvom in drli čez drn in strn za uradniškim kapitalističnim vodstvom klerikalne stranke — in danes — danes je njihov gospodar knez Starhemberg s Heimwehrom! — in vsak delavec, ki je kdaj sledil tem slavnim socialcem, z gnusom in obžalovanjem pljune, če samo sliši ime »christlich-sozial«. Vi se lahko zabavate s staro sofistiko, z zavijanjem besed, s prikrivanjem dejstev, vi lahko še enkrat stopite na Gosarjevo pot, ali delovnemu ljudstvu pa

Hitler in mnenje kapitalistov o njem

Takole pravijo:

»Hitler je v resnici sveti duh«, je rekel predsednik pruskega parlamenta Kerrl. List »Welt des Kaufmanns« pa pravi: Rešitelj človeštva se je pojavil na zemlji pred dvatisoč leti v osebi Jesusa Kristusa, a sedaj se je on javil nemškemu narodu v osebi Adolfa Hitlerja. Voditelj fašistov v Posarju je tudi rekel, da je Hitler novi Jezus Kristus, toda močnejši in večji od onega. —

Boj za plačani dopust

Mednarodni delavski urad smatra, da je trenutek ugoden, da se uvede splošni dopust za delavce in nameščence. To vprašanje bo na dnevnem redu konference dela, ki prične zborovati dne 4. junija t. l. V 14 državah so se dopusti že itak uvedli za nameščence in delavce.

Azana in Quiroga obtožena. Španski parlament je odobril izročitev bivšega ministrskega predsednika Azane in notranjega ministra Qui-

Ogrsko volilno zborovanje

Šest oseb mrtvih

V Endrödu so oblasti prepovedale volilno zborovanje. Množice so napadle žandarmerijo, ki je pa streljala in takoj ubila pet oseb, eno žensko vmes, šesta pa je umrla med prevozom v bolnišnico.

roga s 194 glasovi proti 49 sodišču, češ, da sta med vstajo vtihotapljala orožje.

**Kdor ne glasuje za listo s. Topalovića,
glasuje za fašizem. ♦ Kdor ruši enotno fronto proletariata,
podpira kapitalistično reakcijo.**

narekuje samo življenje en klic, eno parolo, eno geslo, eno pot:
Vsi delavci in kmetje v en tabor zveze delovnega ljudstva!

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Delovno ljudstvo in volitve

Izvelek iz govora s. Topalovića na shodih v Ljubljani, Celju in Mariboru

S. Topalović je v poljudnem govoru navedel in pojasnil glavne zahteve naše volilne akcije. Na vseh treh shodih je že med govorom žel ponovno hrupno odobravanje vseh zborovalcev.

Poudaril je, da gremo v volitve brez strankine organizacije; bolje bi bilo, če bi imeli organizacijo, ki bi določila naš program. Zato zahtevamo vso

svobodo tiska, govora, organizacije itd.

Bogatim ni potreba strankinega programa, zato je toliko različnih kandidatov. Mi pa zahtevamo stranko, ki jo izvajajo poslanci, če bodo izvoljeni, sicer bodo naši poslanci odložili mandate.

V Evropi je nered. Nemčija prezira mednarodni red, v srednji Evropi je napravil fašizem revolucijo in sedaj se v fašističnih državah vrši tekma v oboroževanju. Ves svet je v vojni nevarnosti. Naša naloga bo, da zahtevamo od vlade, da je

proti vojni,

proti oboroževanju in za izvrševanje mednarodnih pogodb. Zveza mirovniških držav, balkanska zveza in vzhodni pakt so nujne zadeve. Tudi

ni miru brez priznanja Rusije

in naša država naj stopi z Rusijo v politično in gospodarsko vzajemnost.

Potrebna je narodna svoboda doma, žena mora dobiti volilno pravico; poslanci morajo kontrolirati poslovanje, vlada mora biti odgovorna parlamentu.

Odpraviti se morajo izjemni zakoni,

tudi zakon o zaščiti države. Nedavno je bilo nekaj pomiloščenj, delavcev ni bilo vmes. Amnestija, če že je, bodi za vse.

V petih letih niso prinesli sreče. Gospodarskih pravic in gospodarskega prava ni.

Ustvarja se kapitalistična diktatura.

Delavske plače pred leti in sedaj! Kakšna razlika! Padale so, 300.000 delavcev ima plače pod 20 Din na dan, mnogo pa še pod 10 Din. Potreben je zakon o minimalnih plačah in svoboda v boju za boljše plače. Če podjetnik vzame s tako nizko plačo delavcu pet ali deset let življenja — pa ni kaznjiv. Danes nimamo svobode boja za boljše plače. To moramo šele izvojevati.

Imamo

socialnopolitične zahteve,

zavarovanje za nezaposlene, skrajšanje delovnega časa. Stroj je vzel delo delavcu in obrtniku. V kapitalistični družbi se uničujeta mali obrat in delavec. V Vojvodini je bilo okoli 200.000 kmetijskih delavcev; uvedli so stroje in zaposlujejo še okoli 90 tisoč delavcev. Nihče ne more rešiti ostalih delavcev!

Kapitalizem je v zagati in potrebna je izprememba.

Za vse delavce, obrtnike, male kmete in nameščence je potrebno zavarovanje za vse uime, za starost in onemoglost.

Nadalje je govoril o kmetijskih dolgovih, o davkih in praksi.

Državni proračun ima 7 milijard dohodkov iz davčnih virov. Od tega zneska plačajo 2 milijardi direktni davkoplačevalci (vmes je tudi 330 milijonov delavskega davka), 5 milijard pa se zbere z indirektnimi davki, carino trošarino, takso, monopolom itd. Če greste v pisarno in rečete dober dan, morate že plačati 5 Din takse. Povsod plačujemo davke: sladkor, tobak, petrolej itd. Z ozirom na to krivično obdavčenje zahtevamo, da bodi

vsaj 1000 Din mesečno kot davka prosti minimum,

za višje prejemke pa progresivno obdavčenje. Kdor ima več prejemkov, naj plača tudi odstotno več davka.

Država naj bo socialna,

skrbi naj za matere, preskrbi otroke z vsem za šoli.

Istotako zahtevamo preskrbo za mirno starost in smrt za samostalne in nesamostalne. Bolnikom se mora dati prilika, da se lečijo vsi enako in brezplačno.

Potrebna je kultura, ne le tehnika, ki omogoči primeren socialni položaj vsem, ki ga nimajo. V tem zmislu pojde naša politika.

Toda nič ne pride samo od sebe. Boriti se moramo in borili se bomo. Mi si diktiramo boj.

Na kakega mesijo ne smemo čakati.

Nasprotniki bodo volili za diktaturo. Tega se zavedajmo in zato ne smemo počivati. Popustljivost tukaj ni na mestu.

Glasujte solidarno za našo listo, da s tem manifestiramo svojo voljo in pa zahtevo po boljših razmerah v državi in za mednarodno mirovno politiko!

delske zadruge za skupno obdelovanje svojih polj s stroji.

»Ne rečemo, da bi to ne bilo mogoče v gotovih krajih, ki pa morajo biti za to primerni. V ravninah na primer, kjer se lahko na večjih predelih poseje ista vrsta. Kaj pa hočeš s temle našim gričevjem, kjer imaš vsakih petdeset korakov drugo njivico, kjer raste kaj drugega. Tu ne moreš zmetati vsega skupaj v en koš in se poditi z motorjem čez drn in strn po tehle rebrih.«

»Tega tudi jaz ne mislim. Ni vsak kraj in ne vsaka zemlja za vse poljske pridelke. Po naših gričih uspeva trta, uspeva sadno drevje. Naj bi se tu gojilo samo to, žitarice pa samo v dolinah in na ravninah. Višje v hribih naj bi bili samo pašniki.«

»Kako češ to napraviti? Tu je polno večjih in manjših vinogradov, vmes pa malih njiv in sadovnjakov, ki je sleherni last drugega posestnika.«

»Zakaj ne? Če bi oblast to hotela in bi vi s tem soglašali, bi se lahko napravilo. Sedaj je ves kraj razdeljen na nešteto malih frat, na katerih se vsak posamezni lastnik

Današnja parlamentarna volitev —

demonstracija proti krivicam

S. Topalović je mož našega zaupanja

Volitev ni niti volitev oseb, niti preskrba posameznikov s koscem kruha. To so delavci in vsi ostali delovni sloji umeli ter so tudi zaupanja vrednega nosilca, ki ima široko izobrazbo in gospodarskopolitično znanje ter stoji na našem programu, sprejeli po vsej državi z najiskrenejšim navdušenjem. Vsi naši zaupniki so odgovorni z lahkoto, ker ga poznajo in vedo, kdo in kaj je.

To

soglasje je pol zmage,

ne kandidatov in nosilca liste, ampak delovnih množic v boju za svoje pravice.

Ugledni sodruzi vseh struj, če smemo tako reči, so se izjavili za njegovo kandidaturo. Pravijo namreč, primerne nosilca liste imate. Moža taktike in razuma.

Iz teh razlogov smatramo, da bi bilo vsakršno trošenje vesti med volilci, pa bodisi v prilog tej ali oni osebi navadna provokacija brez podlage, ki ni naperjena proti našemu nosilcu s. Topaloviću, ampak proti delavski manifestaciji za pravice in socialno eksistenco delovnega naroda.

Tak dogodek se je pripetil v

Splitu na Topalovićevem shodu. Tam so nekateri agitirali za s. Trišo Kaclerovića kot nosilca liste. Na telefonično vprašanje pa je Kaclerović odgovoril: Da ne bo postavil svoje liste, ker morajo delovni sloji pri volitvah enotno nastopiti.

Take stvari ne morejo povzročiti iskreni prijatelji delovnih slojev, ker vedo, da

ne gremo v volitve za tega ali onega poslanca, pač pa za zmago čimveč poslancev,

ki naj s svojimi volilci predstavljajo vse one izpremembe, ki so na našem programu.

In razmaha te manifestacije, tega mogočnega apela na vso javnost ne sme nihče kratiti ali ovirati, kdor hoče podpreti boj za pravice delovnega ljudstva.

Tudi nasprotniški listi so poročali o splitskem »škandalu«, da je bil povsem lepa manifestacija, ko se je nemirnežem povedalo, da to ni res, kar trdijo in da laži ne bodo trosili med volilci delovnega ljudstva.

Radovedni smo, če bodo tisti, ki radi razbijajo delavske vrste, imeli korajžo naskočiti delavske nasprotnike.

Kranjski srez enodušno za Topalovićevo listo

23. in 24. t. m. sta se vršili konferenci v Trzinu in Kranju za postavitev sreškega kandidata na listi s. Topalovića. Obe sta potekli ne samo v polnem soglasju, temveč tudi v izrednem navdušenju za listo delovnega ljudstva.

Trziški konferenci je prisostvovalo 96 vabljenih zaupnikov. Predsednik s. Sova je uvodoma v temperamentnih besedah razložil, zakaj mora vse delavstvo nastopiti kot en mož za listo s. Topalovića. S. Padar je govoril o programu te liste, ki edina zastopa interese delovnega ljudstva. S. dr. Jelenec je v imenu akcijskega odbora podal poročilo o razvoju celotnega položaja, ki ves govori za mogočno zmago delovnega ljudstva.

Za Trzin je bil predlagan na listo s. Sova. Na konferenci so zaupniki zbrali tudi lep znesek za volilni fond.

24. t. m. se je vršila v Kranju konferenca za ves kranjski srez. Udeležilo se je je okrog 150 zaupnikov iz vseh delavskih in kmečkih občin. Predsedoval je s. Krč iz Kranja. S. Sova je orisal konkretni program naše liste. S. Mlakar iz Senčurja je v ognjevitim govoru dokazal, da mora vse delovno ljudstvo voliti svojo listo brez ozira na

osebe in notranje razlike. S. Jelenec je orisal splošno situacijo. Določili so se predstavniki za posamezna volišča. Za škofo-lški del sreza je tamošnji delegat izjavil, da je za našo listo najboljše razpoloženje.

Končno sta bila soglasno izvoljena kot zastopnika delovnega ljudstva kranjskega sreza s. Krč iz Kranja kot kandidat in s. Sova iz Trziča kot namestnik. Oba sta znana borca za delavske pravice.

Kandidaturo sta oba kandidata sprejela in se zahvalila za zaupanje. Obljubila sta, da se bosta vedno borila za interese delovnega ljudstva. Obema so dobro poznane kritične razmere delavstva, za čijih izboljšanje se že dolgo oba borita. S. Krč pozna tudi dobro razmere kmečkega ljudstva, saj je rojen kot kmečki sin, ker pa more posestvo preživljati samo enega, je pa moral v tovarno. Zanimanje za konferenco je bilo veliko in vse je bilo zadovoljno z njenim potekom. Brez pomisleka se bo lahko vse delovno ljudstvo izreklo za naše kandidate. Ne vežejo nas načelna nasprotstva med delavci, kmeti in obrtniki, ampak razdvajati nas hočejo samo ljudje, kateri bi na naš račun radi še naprej kopičili dobiček. Zato vsi v boj za listo Zveze delovnega ljudstva, za svobodo, enakost in pravico!

Sreska konferenca v Litiji

se je vršila 24. t. m. ob velikem obisku iz vseh občin litijskega sreza. Vse zborovanje je dokazovalo močno in enodušno voljo, da naša lista prodre in da dobi litijski srez v parlamentu za zastopnika človeka, ki bo res predstavljal interese večine prebivalstva tega okraja.

Konferenci je predsedoval s. Čobal, govorili so zastopniki rudarjev, tekstilnih delavcev in kmečkih občin.

Za kandidata je bil z odobravanjem vseh izvoljen s. Sedej, predsednik Delavske zbornice, za namestnika pa s. Špund Ivan, posestnik iz Kresnic.

Velika volilna konferenca za kamniški okraj

V nedeljo, dne 17. t. m. se je vršila v Kamniku volilna konferenca zaupnikov kamniškega okraja za postavitev kandidata in namestnika na listi delovnega ljudstva s. Topalovića.

Na konferenci sta poročala s. Bešter in s. dr. Jelenec za ljubljanski okrajni volilni odbor. Konferenca se je udeležilo nad 100 zaupnikov in so bile zastopane tudi mnoge kmetijske občine. Za kandidata je bil soglas-

zila na obrazih.

»Poslušamo te, dokler govoriš pametno, ne dopuščamo pa, da se iz nas norčuješ. Saj nismo, kakor ste vi delavci, da bi vsak čas lahko povežali culo in šli kam drugam. Odkar se sam klatiš po svetu, si začel govoriti budalosti.«

»Ne govorim budalosti. Mislim resno.«

»Izseliti?! Naj se drug za drugim izselimo z rodne grude!? Naj se izseli cela vas!«

»Zakaj pa ne? Če v enem kraju ni več pogojev za življenje, si jih moramo iskati kje drugje. Primerov za to imamo dovolj: pastirski narodi na primer se ustavijo s svojimi velikimi čredami v kaki pokrajini, kjer je dovolj paše. Postavijo si šotore in koče in se uredijo udobno za vse leto. Ko pa paše zmanjka, morajo podreti svoje šotore in iti za čredo drugam. Ali tudi poljedelci v gotovih krajih Azije in Amerike, kjer je poljedelstvo odvisno od namakanja iz rek, ki pa v gotovih letnih časih usahnejo. Oni se vsako leto sele iz enega predela v drugega, kjer pač najdejo potrebno vodo.« (Dale prihodnjic.)

Tone Maček:

151

Slučaj Kumberger

»En sam si tega seveda ne more privoščiti, lahko bi se jih pa več skupaj združilo.«

»Že, ampak njive so premajhne.«

»Pa napravite večje. Prekopljite nepotrebne meje in zvrzate, koder še krave ne morete napasti.«

»Kako? Si znorel? To bi se reklo, naj se odpovemo svoji stoletni lastnini, ki smo jo dedovali po svojih pradedih. In naj napravimo iz vseh posestev naše vasi eno samo posestvo? Radi stroja? V take poskuse se ne bomo spuščali. Pa saj ne misliš resno?«

»Čisto resno. To ni nemogoče. Primerov za to imamo dovolj. Naši južni bratje, Srbi in Bolgari, žive na primer v zadrugah. Vsa vas je ena zadruga, drug drugemu pomagajo pri delu in pridelek gre v skupno shrambo, iz katere vsaka družina dobiva po potrebi. Slično je urejeno po mnogih krajih Rusije. Tudi ameriški farmerji se združujejo v polje-

no postavljen s. Alojz Bešter, ključavničar iz Perovega pri Kamniku, za njegovega namestnika pa kmet Franc Virjenc iz Olševka. Konferenca je prav lepo potekla in je

prav gotovo, da bo lista delovnega ljudstva v kamniškem okraju dosegla take uspehe, kakor dosedaj še nikdar.

Veliko zborovanje kmetov, obrtnikov in delavcev na Rakeku

se je vršilo 24. t. m. Obiskali so ga zaupniki iz vseh občin logaškega sreza in z velikim navdušenjem pozdravili nastop delavske liste s s. Topalovičem na čelu. Na konferenco so prišli ljudje iz po 25 km oddaljenih krajev peš in na kolesih. Vsi so izjavili, da je razpoloženje ljudstva takšno, da mora zmagati lista delovnega ljudstva. K

temu spoznanju jih je pripravila JNS in vse meščanske skupine. Soglasno je bil izvoljen srezki volivni odbor, ki bo uredil vse potrebno za volivno agitacijo in po pooblastitvi te konference izvolil tudi kandidata in namestnika. Najboljši dokaz razpoloženja na tem zborovanju je to, da se je med drugim zbralo 400 Din volivnega fonda.

Poročilo o sreski konferenci za slovenjgraški okraj,

ki se je vršila minulo nedeljo v Šoštanju, bomo priobčili vsled pomanjkanja prostora v prihodnji številki. Konference se je udeležilo nad 400 delavcev, kmetov in malih obrtnikov, ki so z ogromnim odobravanjem pozdravili samostojen nastop liste Zveze

delovnega ljudstva s s. Topalovičem na čelu.

Konferenca za srez Konjice, ki se je vršila minulo nedeljo v Konjicah, je istotako lepo uspela. Podrobno poročilo bomo priobčili prihodnjič.

Doma in po svetu

O prosveti je govoril minulo soboto v radiu prosvetni minister g. Stevan Čirić. Gospod minister se je v svojem govoru bavil z ljudskošolskimi in srednješolskimi problemi, kakor tudi z vprašanjem naših visokih šol. Prišli so nepričakovani udarci hudih časov, ki jih najbolj čuti prosveta. Toda prosvete ne smemo žrtvovati krizi. Naše delo je težko, je zaključil g. minister, časi so hudi, toda vse težave bo obvladal čut dolžnosti do prosvete.

Proračunske dvajstine. Z ozirom na to, da je bila narodna skupščina razpuščena in proračun ne more biti pravočasno sklenjen, se veljavni proračun, sprejet 28. marca 1934, podaljšuje za mesec april, maj, junij in julij t. l.

Zopet nova tekstilna tvornica. V Samoboru je kupila (francoska?) družba zemljišče 30.000 kvadratnih metrov, na katerem postavi tvornico za volnene tkanine iz domačih surovin. V novem podjetju bo 70 odstotkov domačega in 30 odstotkov francoskega kapitala. Tako trdijo ustanovitelji. Podjetje bo najbrže ustanovljeno s starimi francoskimi stroji, ki so že amortizirani, delalo se bo pa z našim denarjem ali 70 odstotkov kapitala se bo obrestovalo po možnosti, 30, ki ne pomenijo nobene vrednosti. Ta delež, če so tuji dali stroje, se bo obrestoval, čeprav fiskalno ne pomeni vloge.

40 urni delavnik v Italiji. Fašistični svet je sklenil, da uvede za nekatere industrije 40 urni delovni teden s prostim sobotnim popoldnevom.

Avstrija povečava vojsko in uvaža vojaško dolžnost. Vlada namerava vse prostovoljne vojaške formacije uvrstiti v vojaštvo. Dalje namerava skleniti, da sprejme v državno službo samo osebe, ki so služile v vojski. Avstrija sme namreč imeti le 30.000 mož najete vojske. S tem sklepom bo prekršila verzajlsko mirovno pogodbo. — Kje je dobila to pooblastilo? V Ženevi ne! Morda v Parizu ali Londonu?

Parlamentarne volitve na Čehoslovaškem. Domneva se, da bo čehoslovaški parlament v kratkem razpuščen in da bodo nove volitve že meseca maja. Pri teh volitvah bo padla odločitev, če se ne izneveri klerikalizem dosedanjemu demokratičnemu vladavini, kar bi se zgodilo, če bi se klerikalizem ojačil.

Nemci so umirajoči narod. Rasni politični urad fašistov v Nemčiji je ugotovil, da nemški narod že dalje časa odмира in izumira. Naravno je, da bo fašizem s svojimi metodami izumiranje še pospešil.

Mandžurija bi rada postala velika država. Ekspanzivnost japonskega vpliva vidno napreduje. Nedvomno po inicijativi Japonske zahteva Mandžurija zase še notranjo Mongolijo, češ, da Mongolci zahtevajo združitev z Mandžurijo.

Kmetov je bilo v Rusiji pred revolucijo 90.7 milijonov, danes je 77 milijonov kolektiviziranih in 37 milijonov zasebnih kmetov. Prej je bilo 17.1 milijonov kulakov (bogatih kmetov z najetimi delavci), danes jih je še 174.000.

SPLOŠNA DELAJSKA STROKOVNA ZVEZA JUGOSLAVIJE

sklicuje za dne 9. in 10. junija t. l. svoj

PRVI REDNI KONGRES

kateri se bo vršil v KRANJU v društveni dvorani gostilne Semen.

Dnevni red: 1. Otvoritev kongresa in pozdravi gostov. 2. Poročila: tajniško, blagajniško in nadzorstveno. 3. Program za bodoče delo. 4. Sprememba pravil. 5. Sklepanje o pravilnikih: a) zvezin pravilnik o dolžnostih in pravicah članstva; b) pravilnik oblastnih odborov; c) pravilnik o podzvezah. 6. Volitve upravnega odbora in nadzorstva. 7. Predlogi in slučajnosti. — Radi volitev delegatov za kongres in drugih področnosti bodo podružnice in članstvo obveščeni s posebnimi okrožnicami. — Koman Ivan, predsednik. Jakomin Lovro, tajnik.

Kako se bodo odločili obrtniki?

Obrtniki so imeli konference v Ljubljani in Mariboru. Na obeh skupščinah so ugotavljali, da obrtništvo propada,

da ima bančnih dolgov okoli 150 milijonov in še toliko blagovnih dolgov.

Sprejeli so na konferencah daljšo resolucijo, ki navaja običajne zahteve in zahtevo, da se izvoli v dravski banovini vsaj šest poslancev obrtnikov.

Vemo, kaj zaležejo resolucije, ki zahtevajo družabno reformo od onih, ki imajo gospodarsko moč v državi. S temi zahtevami obrtniki ne morejo ničesar doseči, niti če bi dobili v dravski banovini šest poslancev, kar se pa ne bo zgodilo.

Obrtniški problem je identičen z delavskim,

vsaj v vseh ozirih. Obrtnik in delavec sta sorazmerno preveč obdavčena, dalje, znižujejo se plače tako, da si delavec ne more ničesar kupiti, obrtnik pa ima vedno manj naročil. Tako propadeta oba.

Problem obeh je torej v temeljiti prenosni gospodarske in finančne politike, ki pa tudi jugoslovanskim kapitalistom in njegovim agentom ne ugaja.

Obrtniki se morajo pridružiti delovnemu razredu, ker imajo v bistvu z njim enake interese. V morju zastopnikov sedanjega gospodarstva pa morajo izginiti kakor kaplja v morju.

Boji za temeljite reforme se morejo voditi z uspehom le v širšem krogu interesentov.

Ljubljana

Podružnica »Svobode« bo priredila v petek, dne 29. marca ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Delavske zbornice predavanje »Spolno vprašanje in družba«. Predava s. Škrliak, jurist. Iz vsebine: morala meščanske družbe, svobodna ljubezen, prišilni porodi, spolna »razjasnitev« mladine, neoljudstvo zakona, prostitucija, perversnosti itd. — Po predavanju diskusija. — Ker je snov, ki jo predavanje obravnava, zelo aktualna, zlasti za proletarijat, priporočamo vsem čitateljem »Delavske Politike«, da se predavanja udeležijo.

Celje

Okrožni pevski koncert. Prihodnjo nedeljo, dne 31. marca s pričetkom ob 4. uri popoldne bo priredila celjska Svoboda velik Okrožni koncert in pozivamo vse, ki se zanimajo za našo lepo pesem, da se ga polnoštevilno udeležijo. Nastopijo: Moški pevski zbor »Svobode« Ljubljana, pod vodstvom pevovodje g. F. Dečmana; moški pevski zbor »Svobode« Ljubeč, pod vodstvom pevovodje g. Rotarja; moški pevski zbor »Svobode« Štore pod vodstvom pevovodje g. Mauriča; moški pevski zbor »Svobode« Celje pod vodstvom g. C. Preglja; skupni nastop vseh zborov pod vodstvom pevovodje g. C. Preglja bo zapel ob koncu Slava delavstvu.

Zenski sestanek bo v petek zvečer ob 7. uri v Delavski zbornici. Vabljeni so vse podružnice, katere se zanimajo za ustanovitev podružnice Zveze delavskih žen in deklet. Pripeljite s seboj vaše znanke!

Ali smo se kaj naučili v zadnjih letih

Potem se bomo lahko odločili!

Nahajamo se v borbi. Volitve so pred durmi. Dne 5. maja,

ko bomo oddali svoje glasove za delavsko kandidatno listo,

se bo pa izpričalo, koliko smo se naučili iz važnih in za delavstvo deloma neprijetnih dogodkov.

Oglejmo si samo par dogodkov v Angliji, v Nemčiji in Avstriji, ker razvoj teh dežel vsaj politično najbolj poznamo. V teh dveh deželah so imeli celo demokratično republiko, ki sta bili zlasti glede socialno-politične zakonodaje lahko vzor vsem drugim državam. Ko pa je jela nastopati kapitalistična kriza in poglata milijone delavcev na ceste, tedaj je vstal mednarodni kapitalizem in se oglasil.

Kaj je rekel in kaj se je zgodilo?

V Angliji je najprej zabranil zvišavati socialne dajatve in podpore za nezaposlene. Delavska vlada je morala odstopiti in v delavski stranki je celo Macdonald napravil razcep ter potegnil nekaj neiskrenih pristavev delavske stranke s seboj. Socialnopolitično delo vlade se je s tem ustavilo, ko so konservativni kapitalisti osvojili vladu in podarili Macdonaldu predsedstvo vlade. Delavska stranka je bila s tem samo očiščena, ter se sedaj lepše razvija, vendar pa je zastala socialna politika.

Nič bolje ni bilo v Nemčiji in Avstriji. Tudi v Nemčiji in Avstriji je mednarodni kapital prepovedal zvišavati izdatke v socialnopolitične namene. Ta diktat je povzročil padec Müllerjeve vlade v Nemčiji. Med tem pa je domači in tuji kapital valil krivdo na delavsko gibanje ter bogato podpiral fašistično gibanje, ki se je oprijelo kapitalistične fraze o boju proti marksizmu. Reklama za ta boj je bila tako velika, da je prepila vse in razdvajala tudi delavske vrste, ki so mislile, da je vsemu res kriv marksizem. In vendar je bilo vse le diktat kapitalizma, ki mu je delavstvo, ne poznajoč pravih vrov, nasledlo in se klalo in prepiralo med seboj.

Prav isti proces imamo v Avstriji. Prvič, kapital je podpiral znatno Starhembergov hajmver, čim je prepovedal vse nadaljnje socialnopolitične ukrepe v Avstriji, drugič pa je širil med delavstvom razdor in bodril reakcijo in fevdalce, da se temu boju pridružijo. In kdo je bil zopet vsega kriv? Delavstvo!

Maribor

Predavanje »Svobode«. V sredo, dne 27. marca bo predaval s. dr. Reisman o »Delovnem pravu v sedanji Nemčiji«. Pridite v polnem številu.

Naše dnevno časopisje, zlasti »Slovenec« in »Jutro« se kaj rada med seboj prepirata, kateri je najbolj informativen list. V svoj objektivni poročevalski službi pa so nekateri dnevniški popolnoma zamolčali, nekateri s par vrstami omenili shod Zveze delovnega ljudstva, ki se je minuli četrtek vršil v unionski dvorani. Smelo lahko trdimo, da najmanj 10 let v Mariboru ni bilo več tako ogromnega shoda. Naše informirano dnevno časopisje pa bi bilo najrajši prešlo molče preko tega dogodka. Zopet nov dokaz, kako naklonjeni so ti listi delavstvu, ki jih mora tudi s tega vidika presoati.

Kandidat bi rad postal za vsako ceno nek mariborski obrtnik. Odkar so razpisane volitve, nima več pokoja. Sklical je prvi sestanek, na katerem pa so ga obrtniki gladko odklonili. Toda mož se ne da tako hitro ugnati. Sklical je ponoven sestanek in angažiral celo vrsto svojih agitatorjev, da bi prišlo čim več njegovih pripadnikov. Sestanka pa se je udeležilo komaj 17 ljudi, toda celo med temi je bila večina takšnih, ki so vsiljivega kandidata odklonili. Kljub dosedanjim slabim izkušnjam pa ta pošli kandidat še ni obupal. Ne strašijo ga niti dovtipi, ki jih zbijajo šaljivci na njegov račun. Kandidat, za vsako ceno!

100 dinarjev čistega izkupička je ostalo te dni nekemu malemu kmetu iz mariborske okolice za voz krme, ki jo je prodal v Mariboru. Voz krme je prodal namreč za 200 Din, od te vsote pa je moral plačati vozniku 100 Din, tako da je njemu ostal en stotak. Komentar k temu si naj ustvarijo čitatelji sami.

Mestni delavci so zborovali. Prejšnji teden se je vršilo v dvorani Delavske zbornice dobro obiskano zborovanje mestnih de-

Namesto, da bi se delavstvo bolj strnilo, da bi se zavedalo svojih skupnih interesov, je pomagalo slabiti svoje lastne zaupnike, sodruge in zaščitnike.

S tem ne trdimo, da delavske organizacije niso bile strumne, trdne, načelne. Tega ne trdimo. Toda

nahujskani elementi so pri-skočili na pomoč oboroženi reakciji

in tako onemogočili nadaljnje uspešno delovanje delavskemu gibanju.

Vsega tega bi ne bilo, če bi bilo delavstvo ostalo enotno

in bi bile goljufive fraze kapitalističnih in reakcionarnih hujskačev natele predvsem na gluha ušesa, na drugi strani pa izzvale potrebni odpor proti podjarmljenju in oropanju vseh ustanov in pravic.

Žal, da med delavstvom ni bilo potrebne enotnosti niti spoznanja, da je enotna obramba bila nujno potrebna.

Resnica je, da je kapitalizem danes močan, da je vsemogočni vladar sveta, toda to ni opravičila, da bi delavstvo nehalo voditi boj proti njegovi oblasti, zakaj tudi delavstvo, če je enotno, si utegne priboriti potrebno oblast, da prepreči svojo eksploatacijo. Ali ni delo, ki vse zdrži?

Te površne slike, o katerih smo že itak poročali, nam morajo dovolj jasno dokazovati,

kako velikega pomena je enotnost delavstva

in delovnih slojev sploh.

Spomnimo se ob tej priliki še nekaterih zadev.

Kdo ovira razorožitev? Ali ne orožni kapital in kapitalistične sile?

Kdo noče skleniti pakta o miru?

Kdo noče skrajšanega delovnega časa, socialnega skrbstva itd.

Ali niso to iste sile?

Pri volitvah v našo narodno skupščino ta vprašanja sicer niso bitnega pomena. Bitno pa je, da vse to vemo in da tudi v domači politiki nastopamo enotno, kakor nam velevali naši skupni interesi. Ni potreba, da bi se naši nasprotniki smejali naši razcepljenosti, nas imeli za nezavedne, češ, da niti svojih interesov v državi ne poznamo. To bi bilo za delavstvo jako slabo izpričevalo.

Vse te izkušnje v zadnjih letih nam kategorično nalagajo, da volimo 5. maja vsi soglasno delavsko kandidatno listo!

lavcev, ki so razpravljali o svojem položaju. Zborovalci so se izrekli proti odredbi, ki je izšla na podlagi okrožnice društva magistratnih nastavljenec, da morajo mestni delavci prispevati od svojih skromnih mezd skozi tri mesece po 1 odst. za spomenik in za pomožno akcijo. Ta odteglaj je bil delavcem naložen, ne da bi se jih poprej vprašalo. Sprejeta je bila posebna resolucija, ki ugotavlja, da g. Radolič ni predsednik obratnih zaupnik mestnih podjetij, kakor je to objavilo dnevno časopisje, ker mu delavstvo te funkcije ni poverilo, temveč je samo predsednik obratnih zaupnikov v mestnem avtobusnem podjetju. Končno so zborovalci razpravljali še o kolektivni pogodbi kakor tudi o starostnem zavarovanju, ki naj se izvede v smislu predloga, ki ga je že pred leti stavila Splošna delavska strokovna zveza.

Mestni načelnik g. dr. Lipold je dne 22. t. m. obhajal svojo 50. letnico. Mestni uslužbenci so mu priredili podoknico, posebna delegacija pa mu je čestitala v imenu občinskega sveta.

Mariborski gasilci, ki so si nedavno tega končno izvolili sami svoj odbor in tako spravili iz sveta mučni preprič, ki je vladal med gasilci in vodstvom, so se zmotili, ko so pričakovali, da bo sedaj stvar v redu. Gasilska župa misli drugače in baje ni odobrila nekaterih izvoljenih odbornikov. Kdo neki ima interes na tem, da v tem društvu ne pride do miru?

Za »Mariborski teden«, ki se bo vršil meseca avgusta, je pristojno ministrstvo odobrilo polovično vožnjo.

Riziko dela. Pri opravljanju svojega dela je prišel v Rosenbergovem mlinu zaposleni delavec Franc Rinca po nesreči preblizu transmisijskega jermena, ki ga je zgrabil in mu odtrgal desno roko.

Širite naš list!

Trbovlje

Zaključek zaupniških tečajev

Kakor smo že poročali, so se vršili v Trbovli zaupniški tečaji. Tečaj se je vršil točno po določenem načrtu. Prvi del je obsegal najvažnejša vprašanja delavskega zaupnika in delavca sploh, ki pridejo v praktičnem življenju dnevno v poštev. Za številna tolmačenja najvažnejših problemov se je rabilo 9 predavanj, ki je vsako trajalo po 2 uri. Za praktična navodila, kako se morajo pisati prošnje, vloge in pritožbe na razne delavske in oblastne ustanove, se je rabilo 7 dni.

Vmes so bila še javna predavanja o delavcu in stroju, o nastanku, razvoju in koncu zemlje in o delavski zakonodaji.

Tečaj, ki je trajal od 6. do vključno 24. marca, torej 19 dni, sta obiskovala 302 tečajnika. Med njimi je bilo tudi 11 delavskih žen, katerih možje so bili v službi ali pa bolni. Skupno je trajal tečaj 38 ur. To so bile ure, ki se jih bodo tečajniki z veseljem spominjali in ne samo spominjali, pač pa bodo imeli od njih tudi praktično korist.

Tečaje je organiziral in vodil načelnik II. skupine Pliberšek Franc, kateremu so se ob koncu tečaja trije tečajniki različnih skupin za njegovo poštrevnost in vzgojno delo, kakor tudi zato, da nudi svoja bogata izkustva in svoje znanje svojim trpečim sodelavcem na razpolago, iskreno zahvalili.

Na zaključnem predavanju o zakoniti zaščiti delavstva je nazorno in z globoko pronicajočimi besedami krasno predaval s. dr. Reisman iz Maribora. Za njegovo res prekoristno predavanje je žel gromovito priznanje. S. dr. Reismana so trbovelski rudarji dosedaj poznali samo po objavah v delavskem časopisu. Tem srečnejši so bili, da so ga enkrat lahko tudi videli in slišali njegovo živo besedo. Osvojil si je srca in duše trpečih rudarjev, ki so ga takoj ob zaključku predavanja prosili, naj pride zopet čim prej v Trbovlje. Tako se je zaključila prva etapa res prosvetnega dela, ki ni bila zvezana z veseljem ali z zabavo, pač pa je pustila za seboj točno označena pota, po katerih mora hoditi delavski zaupnik, ki hoče služiti delavstvu, po kateri mora hoditi posamezni delavec, da bo našel pot k skupnosti in po kateri mora hoditi delavstvo, da bo prišlo do pravic, svobode in enakosti.

Kranj

»Gorenjec« ima svoje dopisnike že celo v Čačku. Na prvi strani je poročal iz Čačka, da je bila delavska konferenca razburljiva in da so bili proti nosilcu delavske liste s. dr. Topaloviču. Verjetno pa je, da »Gorenjec« še nima dopisnikov v Čačku, ampak je to notico posnel kar po »Slovencu«, katero je samo malo spremenil, ker če piše, da je »Slovenec« poročal, potem delavci še manj verjamejo. Ker je tako dobro informiran list, smo radovedni, če bo poročal tudi o telefoničnem poročilu, katerega je delavstvo sporočilo v Beograd, da so vesti o demonstracijah proti nosilcu liste in drugim lažnjive.

Jubilej zavednega delavca. Na Jožefovo je obhajal 75. godovni dan delavec Jože Brenk, doma iz Strazišča. V imenu kranjskega delavstva mu je čestital s. Kerč. Pevci »Svobode« so mu pa zapeli pozdrav in par delavskih pesmi. — Sodrug Brenk je že kot sedemletni otrok moral za kruhom (kot pastir), za katerega se je potem boril in se bori še danes. Izučil se je kovaške obrti. Leta 1883, ko je odslužil vojaške, je takoj nastopil službo v mlinu Vinka Majdiča v Kranju, kjer je služil do leta 1925. Bil je ves čas predsednik strokovne organizacije živilskih delavcev. Napram podjetju je vedno odločno in nepopravljivo branil pravice delavstva in je radi tega užival med delavstvom veliko zaupanje. Leta 1925 pa, ko je bilo konec Majdičevega mlina, je s. Brenk nastopil službo v »Jugočeški«, kjer dela še danes. Vedno je še krepak in zdrav ali kljub temu bi se moral uživati pokojnino, katero je s svojim delom že davno zaslužil. Ali starostnega zavarovanja, za katero se je tudi on boril, delavstvo še danes nima, zato pa mora, čeprav starček, na delo. Sodrug Brenk pripoveduje, da je bil dolgo časa sam v vasi, ki se je boril proti izkoriščevalcem delavstva in ni mislil, da bo dočkal to, da bi mu delavci pevci zapeli za voščilo k njegovemu godu. Delavci mu želimo še mnogo let, da bo dočkal to, za kar se je boril.

Eden od prvih funkcionarjev krščanskih socialcev si je naročil »Delavsko politiko«, češ, da bo bolje informiran o položaju delavstva. Toda plačal je naročnino samo za dva meseca, potem pa, ko je po dvamesečnem zaostanku z plačilom še vedno odlašal, mu jo je poverjenik ustavil. Sedaj že skozi 6 mesecev vleče poverjenika z izgovorom, enkrat, da bo že plačal, drugič pa zopet, da ni dolžan. Zavedati bi se moral da se »Delavska politika« ne tiska v Jugoslovanski tiskarni in da za njo nobeden ne kreditira, ampak se mora vzdrževati samo z naročnino. To je pač poštenjak.

KUPUJMO DOMAČE BLAGO! Oblačilni predmeti pri Gogali na Jesenicah so delo domačega delavca, zato je izdelava tudi trpežna, blago dobro, cene zmerne in izbira vseh oblačil za deklice, dečke, dame in gospode vedno velika. Priporočata se krojaštvo in trgovina Ivan Gogala na Jesenicah.

Občni zbor Konzumnega društva za Mežiško dolino

Minuli torek, dne 19. t. m. se je vršil v Prevaljah občni zbor Konzumnega društva za Mežiško dolino. Predsednik nadzorstva s. Mori je uvodoma pozdravil delegate in nato podal besedo, zadržujoč nadzorniku z. Topolovcu, ki je v obširnem govoru orisal delovanje te važne zadruge, ki se je v teku kratkega razdobja svojega obstoja in kljub vsem težavam, ki ovirajo razvoj zadruštva utrla pot ter utrčila združeno misel med delavstvom. Iz poročila je bilo dalje razvidno, da je tudi finančna stran zadovoljiva. Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto na znanje in na predlog člana nadzorstva z. Jelenkoto, ki je

poročal, da je nadzorstvo pregledalo poslovanje zadruge in našlo vse v najlepšem redu, podeljena načelnstvu razrešnica.

Nato je govoril s. Ash iz Zagorja, ki je v lepem govoru orisal položaj in pomen zadruštva ter zlasti podčrtal, da je konzum za Mežiško dolino nudil veliko pomoč bednim lešanskim rudarjem.

Obširna debata, ki je bila ves čas na višku in v katero so posegli sodrugi Eisinger, Rausser, Dolinar, Juh, Potočnik in drugi, je pokazala, da se delavstvo Mežiške doline uspešno udejstvuje na združnem polju in da združna misel lepo napreduje.

Jesenice

Seja obč. odbora. Za javno sejo z dne 18. marca t. l. je postavil g. župan na dnevni red sklepanje o »statutu obč. nameščenec«. Podpisani je v imenu delavske delegacije prijavil tri nujne predloge, od katerih je obč. odbor priznal nujnost samo dvema, tretjemu pa je ni in pride vsled tega na prihodnjo sejo v razpravo. Tajna seja se je bavila s štirimi prošnjami za zagotovitev občanstva za slučaj sprejema v državljanstvo in je sprejela eno soglasno, druge pa z večinskim glasovanjem. Pred prehodom na razpravo o »statutu« je bil na zahtevo podpisane prečitan zapisnik seje z dne 14. 3. 1935, iz katerega je razvidno, da se je dobil denar za pokritje dolga obč. tajnika iz neizrabljenega sklada za bolnico, iz neizrabljenega kredita za plinske maske in iz neizrabljenega kredita za zavarovanje obč. posloj. »Statut« obč. nameščenec je bil pripravljen po vzorcu, ki ga je razposlala banska uprava, vendar ga je večinski klub, ki je zasedal celo tik pred sejo, da se seja ni mogla pričeti ob napovedani uri, »premakastil« z očitnim vpoštevanjem trenutnega stanja zaposlenih v zelo važnih točkah. Po debati, tekom katere so govorniki iz opozicije že pri prvi tretjini §§-ov zapazili, da ni mogoče večinskega kluba prepričati o ničemer, je bil »statut« sprejet z nesrečno večino 13 : 6. — Pri razpravi o neresnih vlogah K. Zuma v Delavskem domu zastran delavskega parka in ograje, je delavska delegacija dosegla, da je bil sprejet sklep, naj se njene vloge odstopijo pristojni gradbeni oblasti, kar se doslej ni zgodilo, ker je gradbeni odsek štel neko ustmeno, nekontrolirano informacijo za preključ vlog. Pri interelaciji radi znižane vodarine za gostilno v Delavskem domu na Cankarjevi cesti, glede katere so imeli delavski delegati informacijo iz večinskega kluba, da jo drugi domovi uživajo in da eden izmed teh domov niti znižane vodarine ne plačuje, je g. župan, ki je čisto neupravičeno razumel interelacijsko prošnjo za odpust vodarine in najpreje trdil, da Delavski dom vodarine ne plačuje, nato pa priznal, da ni plačal samo zadnjega računa, sporočil, da lastnica Delavskega doma ni prejela negativne rešitve svojih vlog po krivdi obč. tajnika, ki sklepa ni sporočil. — Interelacija delavske delegacije radi omogočenja voznega prometa preko zasebnega mostu med Savo in Podmožaklo je razjasnila, da stavila KID preveč neugodne pogoje za prevzem mosta, ki bo po postal tako postranska zveza, ker se bo še letos napravil nov most med Javornikom in Dobravo. Drž.

Kino Radio predvaja v soboto in nedeljo, dne 30. in 31. t. m. ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) veleopereto v filmu »Pesem o sreči« z najboljšim svetovnim tenorjem E. E. Grohom v glavni vlogi. Dodatka: najnovejši žurnal in barvana Silly. Sledi: Dr. Mabuse.

Ptuj

Brezposelni še vedno čakajo na delo. 100.000 Din, o katerih se je prvotno govorilo, je že reducirano na 50.000 Din, pa še teh noče biti od nikoder in naši brezposelni gladujejo. Na kmete bi naj šli, se reče, toda tudi v okolici je mnogo brezposelnih, ki so v pretežni večini nekvalificirani delavci, ki bi lahko prej dobili delo na kmetih. Če bi bilo na kmetih res toliko dela, kako je mogoče, da sami kmetje in kmetijski sinovi iščejo dela in kakor slišimo, je baje celo večina takih zdaj zaposlena pri javnih delih v okolici. Re-veži, ki živijo v največji bedi v mestih, nimajo zaposlitve. Vsi ti kličejo: Dajte nam dela in kruha, ker živi ne moremo v zemljo! — Brezposelni.

Nabirajte nove naročnike!

Trajno kodranje po najnižji ceni!

V brivskem salonu **FRANJU MAUSER** v Okrožnem uradu v Ljubljani so cene za trajno kodranje globoko znižane. Najvišja cena je Din 60.—. Zato vsi v brivski salon v Okrožnem uradu, Mikloš čeva cesta 20, kjer se izvršujejo vsa frizerska in brivska dela po najnižji ceni.

Kdo žanje v Italiji

Največja italijanska tovarna težke industrije, ki ima 536 milijonov lir obratne glavnice, je zaslužila v minulem letu 27.5 milijona lir. Med delničarje so razdelili 20 milijonov lir.

Književnost

Ameriški družinski koledar, letnik enindvajseti, je kakor vedno, tudi letos izredno bogat in raznih informativnih člankov, črticah in novelah iz proletarskega življenja, socialnih pesmih in na raznem poučnem drobižu. Krasi ga šestdeset lepo reproduciranih slik. Od ameriških slovenskih sodrugov-pisateljev so v njem zastopani: Ivan Molek, Josko Oven, Katka Zupančičeva, Ivan Jontez, Lojze Beniger, Anton Slabe, Fran Tavčar, Fran Zajc, Janko Zega, Anton Gardin in drugi. Od starokrajških pa: Angelo Cerkvenik, Mile Klopčič, Tone Seliskar in Ivan Vuk. Med informativnimi članki je najprej vredno omeniti obširni spis Franca Zajca »O naših ljudeh v severni Minnesoti«, ki nam slika vse težko življenje in boje slovenskih rudarjev v teh krajih, ki so že kot prvi pionirji civilizacije prišli v te kraje, pa vse do danes, ko slovenski ziveli počasi izumira. Članek je bogato ilustriran. Zanimiv je tudi članek »Iz neurja zmede v novo civilizacijo«, ki opisuje sodobni politični in kulturni položaj v svetu in pa »Katarina Breškova«, spominski članek k njeni smrti (z njeno sliko), oboje od istega pisca, Posebne omembe je vreden tudi članek »Velika darežljivost strica Sama« od Antona Gardena. Med ilustracijami se odlikujejo reprodukcije slik ameriškega slovenskega slikarja Pruseka. Koledar je tiskan na finem papirju in krasno v platno vezan.

Razno

Prejeli smo ta-le popravek: Vljudo Vas prosimo, da izvolite v prihodnji številki Vašega cenj. lista, ki izide v sredo, dne 27. t. m., priobčiti naslednji popravek: »V Delavski Politiki z dne 16. marca 1935, štev. 21 smo na zadnji strani pod rubriko »Razno« priobčili tudi naslednji odstavek: »Jeseniška podružnica NSZ je konkretno predlagal na tako mesto znanega predstavnika zbornice za industrijo in trgovino g. Mohoriča! To je zanje kaj naravno, saj so se pri volitvah v Delavsko zbornico obračali kar na podjetnike.« Ta odstavek lojalno preključimo, ker se jeseniška podružnica NSZ nikoli ni bavila z dnevnimi politikami, še manj pa je kot delavska organizacija se udeleževala kakih volilnih sestankov za narodno skupščino in stavila kakih predlogov o imenovanju narodnih poslancev. Tudi pri volitvah v Delavsko zbornico se ni jeseniška podružnica NSZ obračala na nikake podjetnike, ker se smatra vseskozi le kot zastopnika delavcev.« Z odličnim spoštovanjem: Podružnica Narodne strokovne zveze na Jesenicah. Zupan Tine, t. č. predsednik; Markovič Ivan, t. č. tajnik.

Profesor Spann in avstrijska stanovska država. Dunajski vseučiliščni profesor Otmar Spann je duhovni oče stanovskega državnega reda. Že prelat Seipel je hotel graditi Avstrijo na Spannovih teorijah, da bi se uspešneje boril proti marksizmom. Sedanji avstrijski režim je uvedel teorijo v prakso. Profesor Spann je pa videl, kakšna neumnost je nastala iz stanovske države, pa je izdal v Nemčiji knjigo, v kateri odločno protestira, da se v Avstriji pri novi ustavi sklicujejo na njegove nauke. Avstrijskemu režimu jasno pove, da je treba misli razumeti, če se jih hoče porabljati. Avstrijci so 1. maja 1934 proslavili stanove s izprevodi, pravi, to so smešne stvari, podobne neprijetni pustni šali. — Avstrijski vladni tisk se pa jezi, ker je teoretičar in dunajski profesor povedal resnico.

Volilci za narodno skupščino Zagreba. Zagreb šteje 66.500 volilcev.

Nabirajte člane

za Cankarjevo društvo. Za 20 Din dobite vsak član 4 lepe knjige.

Časopis za reklamo, gospodarstvo in prodajo so osnovali na Dunaju lani oktobra. Revija, ki izhaja mesečno pod imenom »Oesterreichische Reklame-Praxis«, si je med drugimi tudi nadela nalogo, ustvariti ozko vez med upodabljačimi grafikami in tiskarji. S tem je grafikom odprto široko polje udejstvovanja na polju reklame in tako posredno za široko javnost. Da je trgovini, obrti in industriji dandanes reklama potrebna, ni dvoma. Toda tudi malemu človeku donaja koristi, če radi konkurence, ki jo propaganda vzbuja. Zato ne bo odveč, če bomo tudi naše čitatelje o delu nove revije od časa do časa obveščali, posebno še radi njenih sodelavcev-grafikov, ki pridejo v tako ugledni reviji do svoje polne veljave. — V.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarne v Mariboru. - Telefon štev. 2324.